

[Finansministeren.]

op til en samlet overvejelse. Det er i dag vigtigt at erindre, at det store problem i 1930'erne var forskellene i den kommunale skattebyrde. Den kommunale indkomstskat var dengang langt større i forhold til statsindkomstskatten, og det forskellige kommunale skattetryk gav sig derfor langt stærkere udtryk i den samlede beskatning.

Man havde igennem flere år forsøgt at angribe dette problem om jeg så må sige fra udgiftssiden, gennem en lovgivning, der skulle udjævne de kommunale udgifter. Jeg kan her minde om den mellemkommunale refusion, der blev gennemført i 1933, ændringerne i indlemmelseslovgivningen og endelig den fælleskommunale udligningsfond fra 1937. Ved den sidste lovgivning kom det stærkere frem, at det ikke var nok at søge udgifterne jævner fordelt; skatterne måtte også i højere grad udskrives på et fælles grundlag. Endelig kan også nævnes erhvervsbeskatningen, hvorved man mere direkte på et begrænset område samtidig søgte at komme skattelyproblemet til livs.

Hele denne lovgivning gav betragtelige resultater, det kommunale skattetryk blev udlignet, dårligt stillede kommuner blev sat i stand til at følge med i den sociale udvikling, og borgerne i mere velstillede kommuner måtte i højere grad bidrage hertil. Samtidig kan det dog ikke bestrides, at de gennemførte regler og refusions-systemer blev meget indviklede og måske her og dér, omend ofte med urette, kan synes i nogen grad at forflygtige ansvaret med hensyn til midlernes tilvejebringelse.

Der var derfor god grund til at nedsætte en skattekommission i 1937, men inden den nåede at afslutte sit arbejde, var forudsætningerne herfor totalt ændret. Krigen og besættelsesårene gav store forskydninger i indtægtsfordelingen imellem land og by, og samtidig var statsbeskatningen øget stærkt. Selv når vi ser helt bort fra krigskonjunkturskatter og den nærmeste efterkrigstids pengeopgør og eengangsskat, stod vi i 1946 med en ganske anden skattestruktur end i 30'erne. Den stærke stigning i de offentlige udgifter havde staten næsten helt påtaget sig — efter min mening med rette og til gavn for økonomien i landets kommuner — men samtidig var skatterne til staten og særlig statsindkomstskatten blevet langt

mere dominerende indenfor vort skattesystem. Antallet af statsindkomstskatteydere steg stærkt, og man opdagede, at det var statsindkomstskatten, der pressede det totale beløb på skatteblanketten i vejret. Det havde også den følge, at mange ulemper og urimeligheder, særlig ved den personlige statsindkomstbeskatning, efterhånden blev åbenbare.

Det er derfor helt naturligt, at skattekommissionens 1. betænkning, der blev afgivet i 1948, indeholdt et udførligt forslag om en ny lov om indkomstskat til staten m. m., men knap havde kommissionen afgivet denne betænkning, før forudsætningerne for dens arbejde endnu en gang skiftede. Jeg tænker her særlig på den nye stigning i den samlede skatteudskrivning, der blev en følge af udbygningen af vort forsvar, og som satte ind, netop da kommissionens 2. betænkning blev afgivet i april 1950.

Resultatet er blevet, at stat og kommuner i dag er henvist til at tilvejebringe betydelige skattebeløb på grundlag af et skattesystem, der er opbygget ud fra helt andre forudsætninger. Systemet ville da også forlængst være sprængt, hvis man ikke havde lappet på det og forsøgt at strække det på forskellige leder og kanter, og jeg tror, alle kan være enige om, at dette ikke kan fortsætte.

Det er derfor nærliggende, at mange, og heriblandt også min forgænger, er kommet på den tanke, at det måske slet ikke er en skattereform, men en udgiftsreform, der er tiltrængt. Kunne man lede udgifterne tilbage til førkrigstidens niveau, ville det måske løse nogle af problemerne. Rent bortset fra om dette skulle være muligt, må jeg vel have lov til at minde om, at man også den gang talte om skatternes urimelige fordeling. Jeg skal ikke i dag nærmere gå ind på de stærke ønsker, som jeg går ud fra at alle deler, om efterhånden at søge det offentlige udgiftsniveau begrænset. Jeg vil tro, at vi vil få lejlighed til at tage dette spørgsmål op senere i denne samling. Men jeg vil dog gerne gøre opmærksom på, at ret beset er problemet om de offentlige udgifters højde et byrdefordelingsproblem på samme måde som spørgsmålet om de offentlige udgifters fordeling på stat og kommune. Jeg kan ikke dele den opfattelse, at en privat udgift